

S T A N O V I S K O

hlavného kontrolóra k návrhu viacročného rozpočtu obce Liptovské Sliache na roky 2008 – 2010 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2008

V zmysle §18 f, ods. 1, písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len vznp.) predkladám **odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2008-2010 ak návrhu rozpočtu obce na rok 2008:**

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Odborné stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2008 – 2010 a návrhu rozpočtu obce na rok 2008 z dvoch hľadísk:

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO ROZPOČTU OBCE

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu obce bol spracovaný v súlade so zákonom č.523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. a zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady vznp., na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len VZN).
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp., na základe ktorého v súlade s § 3 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí vo výške 70,3 %.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení vznp. a ostatné súvisiace právne normy

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s platnými a navrhovanými všeobecne záväznými nariadeniami obce, ktoré by mali vstúpiť do platnosti od 1.1.2008 (VZN o dani z nehnuteľností, VZN o miestnom poplatku za TKO, VZN o opatrovateľskej službe)

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce Liptovské Sliache

Návrh rozpočtu bol zverejnený od 28.11.2007 v obci obvyklým spôsobom – na úradnej tabuli obce v zákonom stanovenej lehote najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení vznp.

2. METODICKÁ SPRÁVNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie vznp., ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2008 až 2010 č. MF/11852/2007-411 (zverejnenej vo Finančnom spravodajcovi č.3/2007).

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu by mal vychádzať so schválených východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2008 – 2010, z návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2008 – 2010 a z vývoja hospodárenia obce v roku 2007 a v predchádzajúcich sledovaných rokoch. Príjmová časť navrhovaného rozpočtu odráža očakávanú výšku príjmov v rozpočtovom roku 2008 aj nasledujúcich. Výdavková časť rozpočtu - navrhované položky bežných výdavkov v porovnaní s predchádzajúcim obdobím nemenia svoj charakter. Investičné výdavky navrhované len na jeden rozpočtový rok ale nezohľadňujú potrebu vyjadriť zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov obce najmenej na tri rozpočtové roky podľa § 9 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- rozpočet na príslušný rozpočtový rok- rok 2008,
- rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2009
- rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2010.

Viacročný rozpočet na roky 2008 – 2010 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. vnútorne členený na:

- bežný rozpočet, tj. bežné príjmy a bežné výdavky,
- kapitálový rozpočet, tj. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2008 – 2010 by mali byť vyjadrené finančné vzťahy k ŠR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov. Z predloženého návrhu rozpočtu na roky 2008 – 2010 nie sú vyjadrené finančné vzťahy k spoločnosti založenej v roku 2007 – Polyfunkčný dom – Prameň, s.r.o. , L. Sliače – Vyšný. Nakoľko táto spoločnosť bola založená ako spoločnosť so 100 % účasťou obce, je nevyhnutné d o p l n i ť v príjmovej aj výdavkovej časti rozpočtu predpokladanú výšku príjmov a výdavkov v jednotlivých rozpočtových rokoch.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu na roky 2008 – 2010 a návrhu rozpočtu obce na rok 2008:

Rozpočet celkom:

Rozpočtové roky	2008	2009	2010
Príjmy celkom	49 337 000	46 271 000	47 386 000
Výdavky celkom	49 337 000	46 271 000	47 386 000
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	-	-	-

V členení:

Bežný rozpočet:

Rozpočtové roky	2008	2009	2010
Bežné príjmy celkom	45 212 000	46 261 000	47 376 000
Bežné výdavky celkom	41 082 000	41 941 000	42 976 000
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	4 130 000	4 320 000	4 400 000

Kapitálový rozpočet:

Rozpočtové roky	2008	2009	2010
Kapitálové príjmy celkom	4 125 000*	10 000	10 000
Kapitálové výdavky celkom	3 645 000	3 720 000	3 800 000
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	480 000	- 3 710 000	- 3 790 000

* vrátane transferu z EÚ – Polyfunkčný dom Prameň - dofinancovanie

Finančné operácie:

Rozpočtové roky	2008	2009	2010
Príjmové finančné operácie celkom	-	-	-
Výdavkové finančné operácie celkom	4 610 000	610 000	610 000
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	- 4 610 000	- 610 000	- 610 000

ROZPOČET PRÍJMOV

Vývoj príjmovej časti rozpočtu za roky 2005 – 2010

Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2005	27 944 000	38 845 000
2006	35 633 000	46 602 000
2007	50 985 000	56 682 000
2008	49 337 000	X
2009	46 271 000	X
2010	47 386 000	X

V tabuľke sú prehľadným spôsobom spracované základné údaje pre porovnanie vývinu príjmov za obdobie rokov 2005 – 2010. V časti „Rozpočet príjmov celkom“ sú uvedené údaje o prvotnom návrhu rozpočtu kapitoly príjmov. V časti „Skutočnosť naplnenia príjmov celkom“ sú uvedené údaje o skutočnom plnení rozpočtu po vykonaných úpravách rozpočtu v priebehu jednotlivých rozpočtových rokov (okrem roku 2007 – predpokladaný údaj)

1. BEŽNÉ PRÍJMY

1.1. Vývoj daňových príjmov za roky 2005 – 2010

Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2005	16 239 000	17 997 000
2006	18 787 000	20 415 000
2007	22 607 000	23 607 000
2008	24 885 000	X
2009	25 460 000	X
2010	26 049 000	X

V tabuľke sú údaje o prvotnom návrhu rozpočtu na príslušný rok a údaje o skutočnom plnení rozpočtu po vykonaných zmenách v priebehu jednotlivých rozpočtových rokov (okrem roku 2007 – predpokladaný údaj). Najväčší podiel na náraste daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu:

Rok	Rozpočet daňových príjmov	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov
2005	14 683 000	16 637 000
2006	17 231 000	18 823 000
2007	20 801 000	21 801 000
2008	22 994 000	X
2009	23 569 000	X
2010	24 158 000	X

V nasledujúcej tabuľke je prehľad vývoja **dane z nehnuteľností**:

Rok	Rozpočet daňových príjmov	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov
2005	709 000	701 000
2006	709 000	735 000
2007	709 000	709 000
2008	781 000	X
2009	781 000	X
2010	781 000	X

Z údajov uvedených v tabuľke je zrejmé, že nakoľko sadzby dane z nehnuteľností v obci boli v jednotlivých rokoch nezmenené, aj výška príjmov z tejto dane bola v jednotlivých rokoch nezmenená. Minimálne rozdiely medzi rozpočtom a skutočným plnením príjmov je odrazom vzniku nedoplatkov, príp. úhrady nedoplatkov v jednotlivých rokoch. Nakoľko od 1.1.2008 by malo do platnosti vstúpiť nové VZN o dani z nehnuteľností, je výška očakávaného príjmu z tejto dane zapracovaná v novonavrhovanej výške. Rovnakým spôsobom možno porovnávať rozpočtovanie a skutočné plnenie v prípade **poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad** (v nasl. tabuľke)

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2005	776 000	694 000
2006	776 000	786 000
2007	1 026 000	1 026 000
2008	1 026 000	X
2009	1 026 000	X
2010	1 026 000	X

1.2. Nedaňové príjmy sú tvorené príjmami z podnikania, vlastníctva majetku a z administratívnych poplatkov

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2005	1 763 000	1 872 000
2006	2 819 000	4 564 000
2007	3 568 000	3 184 000
2008	3 724 000	X
2009	3 783 000	X
2010	3 884 000	X

2. KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Vývoj kapitálových príjmov za roky 2005 – 2010

Rok	Rozpočet kapitálových príjmov	Skutočnosť naplnenia kapitálových príjmov
2005	35 000	735 000
2006	5 979 000	6 087 000
2007	8 176 000	8 378 000
2008	4 125 000	X
2009	10 000	X
2010	10 000	X

V tabuľke sú zapracované údaje o rozpočte kapitálových príjmov po úpravách v priebehu roka a o ich skutočnom plnení k 31.12. príslušného rozpočtového roka.

Z údajov v tabuľke je zrejmé nerovnomerné rozpočtovanie kapitálových príjmov v jednotlivých rozpočtových rokoch. Uvedený spôsob rozpočtovania je výsledkom realizácie rozhodnutí obce ohľadom nakladania s majetkom obce (napr. predaj cenných papierov, predaj nehnuteľností – pozemky). Zároveň v tejto časti príjmov sú zahrnuté príjmy charakterizujúce úspešnosť pri čerpaní investičných dotácií zo štátneho rozpočtu, finančných prostriedkov z Európskej únie (EÚ) a pod. Objem očakávaných kapitálových príjmov v rozpočtovaných rokoch je v zmysle ich charakteristiky predpokladaným zámerom obce pri nakladaní s majetkom obce. Podľa návrhu rozpočtu na roky 2008 – 2010 možno teda dedukovať zachovanie súčasného stavu majetku obce v nezmenšenej podobe. V prípade úspešnosti pri čerpaní dotácií, či prostriedkov EÚ na zveladenie majetku obce zvýši takýto príjem výšku kapitálových príjmov v jednotlivých obdobiach.

ROZPOČET VÝDAVKOV

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu obce za roky 2005 – 2010

Rok	Rozpočet výdavkov	Skutočnosť čerpania výdavkov
2005	27 944 000	35 792 000
2006	36 340 000	49 933 000
2007	50 985 000	56 682 000
2008	49 337 000	X
2009	46 271 000	X
2010	47 386 000	X

1. BEŽNÉ VÝDAVKY

1.1. Vývoj bežných výdavkov za roky 2005 – 2010

Rok	Rozpočet výdavkov	Skutočnosť čerpania výdavkov
2005	25 888 000	31 250 000
2006	32 257 000	36 990 000
2007	37 272 000	39 730 000
2008	41 082 000	X
2009	41 941 000	X
2010	42 976 000	X

1.1.1. Vývoj mzdových výdavkov za roky 2005-2010

Rok	Rozpočet výdavkov	Skutočnosť čerpania výdavkov
2005	8 133 000	8 743 000
2006	10 475 000	10 034 000
2007	10 760 000	10 760 000
2008	11 581 000	X
2009	11 870 000	X
2010	12 167 000	X

V tabuľke sú zapracované údaje o vývoji mzdových výdavkov z rozpočtu obce, ktoré boli vyplatené funkcionárom obce, pracovníkom obecného úradu, Materskej školy, Jedálne, Školskej jedálne, opatrovateľskej služby, Školského klubu detí. V prvom stĺpci sú údaje o prvotnom – navrhovanom rozpočte mzdových výdavkov a v druhom stĺpci údaje o ich skutočnom čerpaní podľa stavu k 31.12. príslušného rozpočtového roka (okrem roku 2007 – predpokladaný údaj). Podľa údajov v tabuľke je v jednotlivých rozpočtových rokoch badateľný nárast mzdových výdavkov. Uvedená situácia z roka na rok odráža okrem počtu zamestnancov aj zákonné zvýšenie tarifných plátov

a pod. Pozn.: v tabuľke nie sú údaje o mzdových prostriedkoch vyplatených pracovníkom organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, tj. ZŠ J. Hanulu a Domov dôchodcov a DSS.

1.1.2. Vývoj prevádzkových výdavkov

Rok	Rozpočet výdavkov	Skutočnosť čerpania výdavkov
2005	7 416 000	12 483 000
2006	7 327 000	11 113 000
2007	9 788 000	12 246 000
2008	12 346 000	X
2009	12 487 000	X
2010	12 785 000	X

Do tabuľky boli zapracované údaje o výške bežných výdavkov obce očistených výdavky organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce (ZŠ J.Hanulu, DD a DSS) a o mzdové výdavky v jednotlivých rokoch, pričom v prvom stĺpci sú údaje o prvotnom – navrhovanom rozpočte prevádzkových výdavkov a v druhom stĺpci údaje o ich skutočnom čerpaní podľa stavu k 31.12. príslušného rozpočtového roka (okrem roku 2007 – predpokladaný údaj). Rovnako táto časť výdavkov rozpočtu obce má trend zvyšovať svoj objem podľa jednotlivých položiek. Charakter týchto výdavkov je spojený so zabezpečovaním samosprávnych funkcií obce (správa obce, nakladanie s odpadmi, údržba budov, údržba zelene, údržba cintorínov, verejné osvetlenie, zásobovanie s vodou, cestná doprava, kultúra, predškolská výchova...)

2. KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Vývoj kapitálových výdavkov za roky 2005 – 2010

Rok	Rozpočet kapitálových výdavkov	Skutočnosť čerpania kapitálových výdavkov
2005	2 056 000	4 542 000
2006	4 083 000	13 881 000
2007	13 713 000	16 652 000
2008	3 645 000	X
2009	3 720 000	X
2010	3 800 000	X

Kapitálové výdavky v jednotlivých rokoch odzrkadľujú výšku investičných akcií obce. Vzhľadom k charakteru zostavovania rozpočtu obce, kedy schodok kapitálového rozpočtu je krytý prebytkom bežného rozpočtu umožňuje maximalizáciu kapitálových výdavkov (investícií) len za predpokladu nezvyšovania bežných výdavkov. Ďalším predpokladom na rast kapitálových výdavkov je samozrejme možnosť krytia prostredníctvom zabezpečenia kapitálových príjmov z iných zdrojov (EÚ, granty a dotácie ŠR,...).

Vzhľadom k navrhovaným investičným akciám na roky 2008 – 2010 nemožno ich charakter označiť ako dlhodobý, nakoľko konkrétne investičné akcie sú vyšpecifikované len na rok 2008. Finančná návratnosť nízkorozpočtových akcií je tak z uvedeného dôvodu nepodstatná a vzhľadom k už vytvoreným hodnotám by bolo potrebné zaujať stanovisko a premietnuť zámery ďalšieho vývoja obce rovnomerne do rozpočtov na jednotlivé roky 2008 – 2010 (dlhodobo).

E. ZHRNUTIE

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2008 – 2010 a návrh rozpočtu obce na rok 2008 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom č.523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. a zákonom č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady vznp., zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznp. a zákona 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení vznp. a ostatné súvisiace právne normy.

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami a internými predpismi obce.

Návrh rozpočtu bol verejne prístupný v obci vyvesením na úradnej tabuli obce v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení vznp.

Ing. Janka LITTOVÁ
hlavná kontrolórka